Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Natuur en Visserij

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
19 maart 2026

Kenmerk
DGNV / 105269089

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

Beslisnota besluitvorming inzake herbegrenzing Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Met deze beslisnota wordt het besluit tot wijziging van de Regeling aanwijzing nationale parken ter goedkeuring aan u aangeboden. Tevens worden de brieven aan de Tweede Kamer en aan het College van Gedeputeerde Staten van Utrecht, over het besluit tot herbegrenzing van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, ter ondertekening aangeboden. Het Advies van de Adviescommissie Nationale Parken en de aangepaste kaart van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug zijn toegevoegd aan deze brieven.

U ben bevoegd gezag voor de aanwijzing van nationale parken in Nederland. Het College van gedeputeerde Staten (GS) van Utrecht heeft een aanvraag bij u ingediend voor de herbegrenzing van Nationaal Park Urechtse Heuvelrug.

Met bijgaande brief informeert u de Tweede Kamer over het besluit rondom deze aanvraag. Naast de Tweede Kamer wordt ook GS van Utrecht per brief geïnformeerd over het besluit.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de herbegrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug met vermelding dat de aandachtspunten van de Adviescommissie in acht moeten worden genomen.

- U kunt de brieven aan de Tweede Kamer en GS Utrecht en het besluit tot wijziging van de Regeling aanwijzing nationale parken met bijbehorende toelichting ondertekenen.

Kernpunten

- De Minister van LVVN is verantwoordelijke voor het stelsel van nationale parken op landelijk niveau en kan een nationaal park herbegrenzen op verzoek van de betreffende provincie.
- Het verzoek van GS Utrecht is door de Adviescommissie Nationale Parken (hierna: de adviescommissie) getoetst aan de eisen die het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) aan nationale parken stelt en aan de uitwerking van die eisen in de Beleidsregel Aanwijzing nationale parken (hierna: de Beleidsregel).
- De adviescommissie is positief over het verzoek van GS Utrecht. Zij adviseert om akkoord te gaan met de herbegrenzing en hierbij hun aandachtspunten in acht te nemen, zie hiervoor de toelichting.
- Na uw besluit worden de Tweede Kamer en GS Utrecht per brief geïnformeerd. Het besluit tot herbegrenzing zal zo snel mogelijk worden gepubliceerd in de Staatscourant. In overleg met de directie Communicatie worden mogelijke communicatie-uitingen besproken.
- De aanwijzing van een nationaal park gaat niet gepaard met een apart juridisch beschermingsregime vanuit de nationale wetgeving. De aanwijzing is eigenlijk primair de toekenning van een onderscheidend ‘merk’. Uiteraard kunnen de provincie of betrokken gemeenten eventueel vanuit provinciaal of gemeentelijk belang wel specifieke regels stellen met betrekking tot terreinen of activiteiten binnen een nationaal park, zoals zij dat ook voor terreinen of activiteiten daarbuiten kunnen doen. En binnen een park kunnen los van de status van nationaal park uiteraard ook specifieke rijksregels gelden, bijvoorbeeld voor delen die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland.

Toelichting

- Het oorspronkelijke verzoek van GS Utrecht voor herbegrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug dateert van 25 april 2023, net voor het uitkomen van het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030 en voor de publicatie van het nieuwe toetsingskader in de vorm van de Beleidsregel Aanwijzing Nationale Parken. Omdat beide documenten

noodzakelijk waren voor de beoordeling van dit verzoek is de Adviescommissie na het beschikbaar komen van de Beleidsregel in mei 2024 begonnen aan de toetsing van het verzoek.

- Aanleiding voor de herbegrenzing is de al langer bestaande wens om het noordelijk deel van de Utrechtse Heuvelrug aan het gebied toe te voegen en daarmee de begrenzing beter te laten aansluiten bij het natuurlijk systeem. Inmiddels is hier draagvlak voor bij de betrokken partijen zoals gemeenten, TBO's en private eigenaren.
- Ter onderbouwing van het verzoek heeft de Adviescommissie verzocht om een Landschapsecologische Systeemanalyse (LESA) en een Gebiedsgeografie. Deze zijn door het park aangeleverd en op verzoek van de commissie mondeling toegelicht.
- De commissie heeft geconstateerd dat met de nieuwe begrenzing is gekozen om de flanken en natte laaggelegen gebieden buiten beschouwing te laten, terwijl, volgens de commissie, hier juist kansen zijn om het landschapsecologische systeem volledi ger te maken. De commissie heeft begrip voor de reden voor deze keuze, die het draagvlak voor uitbreiding betreft, maar pleit ervoor dat het nationaal park op termijn de samenhang leidend laat zijn voor de organisatorische en functionele werking van het park, zodat deze beter aansluiten op het complete onderliggende ecohydrologische systeem, inclusief de flanken en natte laaggelegen gebieden. Voor het volledige advies verwijs ik u naar de bijlage.

Bijlagen

- Brief aan de TK, inclusief bijlagen
  -De aangepaste kaart van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
  -Het advies van de Adviescommissie nationale parken over de herbegrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, maart 2026
- Besluit tot wijziging Regeling aanwijzing nationale parken (publicatie in de Staatscourant)
- Brief aan GS Utrecht, inclusief bijlagen
  -De aangepaste kaart van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
  -Het advies van de Adviescommissie nationale parken over de herbegrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, maart 2026